

633.3

ՅՈՒՆԵՍԿՈ Է 1951 թ.

ԱՌՎՈՒՅՏԻ ՄՇԱԿՈՒԹՅԱՆ
ԱԳՐՈՑՈՒՑՄՈՒՆՔՆԵՐ

~~629/1585~~

A 2741
3

ԳՆԱԴԱՐԱՆ

1936

ՅՈՒՆԵՍԿՈ

633.3

629
[Պուրո], Գ.

Պ-84

Առավելագույն ճանաչում

Բյուզն ազրոյոց ճանաչում

29/5

31/5

588

Սրբազրիչ Խ. Այվազյան

Ֆուլլերի լիպոթ Ս-488

Հրատ. № 322, պատվ. № 225, տիրած 1500

Հանձնված է արտադրության 1936 թվի ապրիլի 4-ին

Պատրաստված է տպագրելու 1936 թվի ապրիլի 10-ին

Գրողների տպագրան, Յերևան, Նալբանդյան № 11

**1. ՀՈՂԻ ՆԱԽԱԴԱՏՐԱՍՏՈՒՄԸ ԱՌՎՈՒՅՏԻ
ՅԱՆԲԻ ՀԱՄԱՐ**

**1. Առվույսը ցանել ցանաւորչանառութեան
հողերում**

Առվույսը ցանել առաջին հերթին ցանաւորչանառութեան տակ դրվելիք հողերում, վարպետ-
դինրա ընդարձակումը և նվազումն աստիճանա-
բար նպաստի բամբակի և մյուս կուլտուրաների
բերքի բարձրացմանը և անասնապահութեան
զարգացմանը:

2. Առվույսի մաքուր ցան

Առվույսն առանց ծածկող կուլտուրայի ցա-
նելու դեպքում հողն անհրաժեշտ է նախապատ-
րաստել այնպես, ինչպես ագրոկանոններով նա-
խատեսված է կատարել բամբակի ցանքի համար:

3. Առվույսի յենթացանն կատարելը

Առվույսը վորեն ծածկող կուլտուրայի (ցո-
րեն, գարի) տակ ցանելիս հողը ծածկող կուլ-

տուրայի համար պիտի լինի վաղ ցել կամ ուշ
աշնանավար: Վերջինները ծածկովի կուլտու-
րայով ցանելու հախորյակին պիտի նախապատ-
րաստել ախպես, վոր նրա վրա հետագայում ցան-

Նկ. 1. Սովորական ապույտ

վելիք առվույտի զարգացման համար անհրաժեշտ
բոլոր նպաստավոր պայմանները լինեն (կրկնա-
հերկված, փոցլաված, կոշտերը մանրացված, մար-
գերի միջի տարածությունը հարթված):

2. ՊԱՐԱՐՏԱՆՅՈՒՄ

Ի՞նչ պարարտանյութերով պարարտացնել

Առվույտի ցանքը խոտի համար մշակելիս պարարտացնել գոմաղբով, մոխրով, առվի տիղմով և հանքային պարարտանյութերով:

Պարարտանյութի քանակը

Մեկ հեկտար ցանքին տալ 75 կգ ֆոսֆոր, (սուպերֆոսֆատ 14%-անի՝ 535 կլգ, 18,9%-ի՝ 400 կլգ), կամ 40—50 սալ մոխիր, կամ 80—100 սալ առվի տիղմ, կամ 20 տոնն գոմաղբ (80 սալ):

Պարարտանյութի սեռակը յեվ քանակը սերմացու առվույտի համար

Սերմացու առվույտն անհրաժեշտ է պարարտացնել գլխավորապես ֆոսֆորով՝ մեկ հեկտարին տալով 75 կգ (14%-անի՝ 535 կգ, 18,9%-անի՝ 400 կգ):

Պարարտացման ժամկետները

1. Ծածկող կուլտուրայի տակ առվույտ ցանելիս պարարտանյութը ծածկող կուլտուրայի տակ մտցնել աշնանացանի դեպքում՝ աշնանաժարից առաջ և գարնանացանի դեպքում՝ գարնանաժարից առաջ: Իսկ հին առվույտները պա-

բարտացնել զարնանը կանաչելուց առաջ՝ մարտի 15-ից մինչև ապրիլի 10-ը, իսկ բարենհաջող ձմռան յեղանակներին՝ նաև ձմեռը:

2. Հին առվույտի պարարտացումը հնձից հետո կատարելիս քիչ արդյունք է ապրիս:

Պարարտացման սեխնիկան

1. Պարարտանյութը հողի մեջ համաչափ բաշխելու համար անհրաժեշտ է շաղ տալ այդ նպատակի համար արտադրված շաղացան մեքենաներով:

2. Պարարտանյութ շաղ տվող մեքենաներ չլինելու դեպքում պարարտանյութը ձեռքով շաղ տալ:

3. Պարարտանյութը հողի մեջ համաչափ մտցնելու համար անհրաժեշտ է նախապես 1 հեկտարը բաժանել 20 հավասար վանդակի և ապա յուրաքանչյուր վանդակ պարարտացնել առանձին: Շաղ տալուց հետո հողը 1—2 յերես փոցխել՝ դիսկով կամ դիզզազ փոցխով:

4. Պարարտանյութը համաչափ բաշխելու համար անհրաժեշտ է պարարտանյութի քանակը՝ 400 կգ 18,90%-անի սուպերֆոսֆատը՝ բաժանել վանդակների թվի վրա և բաժանարարում ստացած քանակով պարարտացնել յուրաքանչյուր վանդակը:

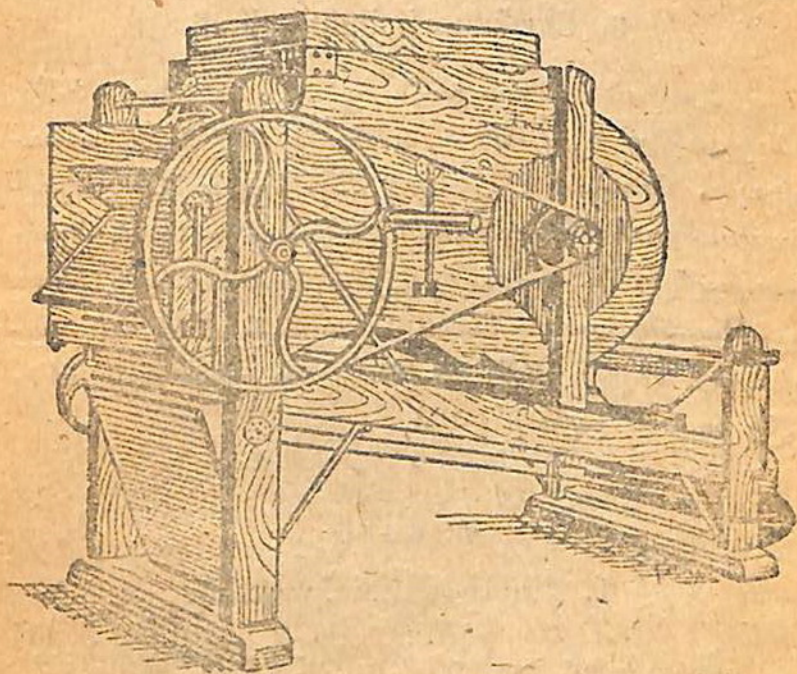
5. Վերպեսդի պարարտանյութը դիսկով փոց-

խելու ժամանակ դիակի ափսեները հին առվույտները թփակալման հանգույցից ցածր չկտրեն և դրա հետևանքով ցանքը չնոսրանա, անհրաժեշտ է դիակի ափսեներն իրար զուգահեռ դասավորել:

3. ՍԵՐՄԻ ՆԱԽԱԴԱՏՐԱՏՈՒՄԸ

1. ՍԵՐՄԻ գտումը

Սերմացուն նախքան ցանելը պիտի զտել՝ նրա միջից վտանգավոր մոլախոտերը (գելուկ,

Նկ. 2. Առվույտը տեսակավորող մեքենա—«Կուսկուտա»

կապույտ սարեփուկ, լեզան լեզու) և հատկապես գելուկը հեռացնելու համար:

2. Զսման սեխնիկան

Առվույտի սերմացուն ցանելուց առաջ պիտի զտել գելուկ զտող «կուսկուտա» № 3 մեքենայով:

Հիշյալ մեքենայի բացակայության դեպքում ագրոնոմի հսկողությամբ և թուլյափությամբ պետք է զտել ձեռքի մանր մաղերով ու տեփուրներով:

3. Սերմացուի կոնդիցիան

Զուլած սերմացուն պիտի ունենա 92⁰/₀ մաքրություն (100 հատ սերմի մեջ 92⁰/₀-ն առվույտ, մնացած 8⁰/₀-ն ալլ սերմեր) և 70⁰/₀ ծլունակություն: Սերմացուի մաքրությունը և ծլունակությունն ստուգելու համար զտելուց հետո յենթարկել լաբորատոր անալիզի: Մեկ կգ առվույտի սերմի մեջ 10 հատ կուսկուտայի սերմից ավելի չպիտի լինի:

4. ՑԱՆԲ

1. Ցանքի մեքենայացումը

Առվույտն առանց ծածկող կուլտուրայի ցանելիս պիտի ցանել հատկապես առվույտ ցանող

մեքենաներով և կամ այդ նպատակի համար հարմարեցված հացահատիկների շարքացան մեքենաներով. ցանքը կատարել բոլոր արդիւններով (սոճնիկներով):

2. Սերմացու առվույսի ցանքի մեխենայացում

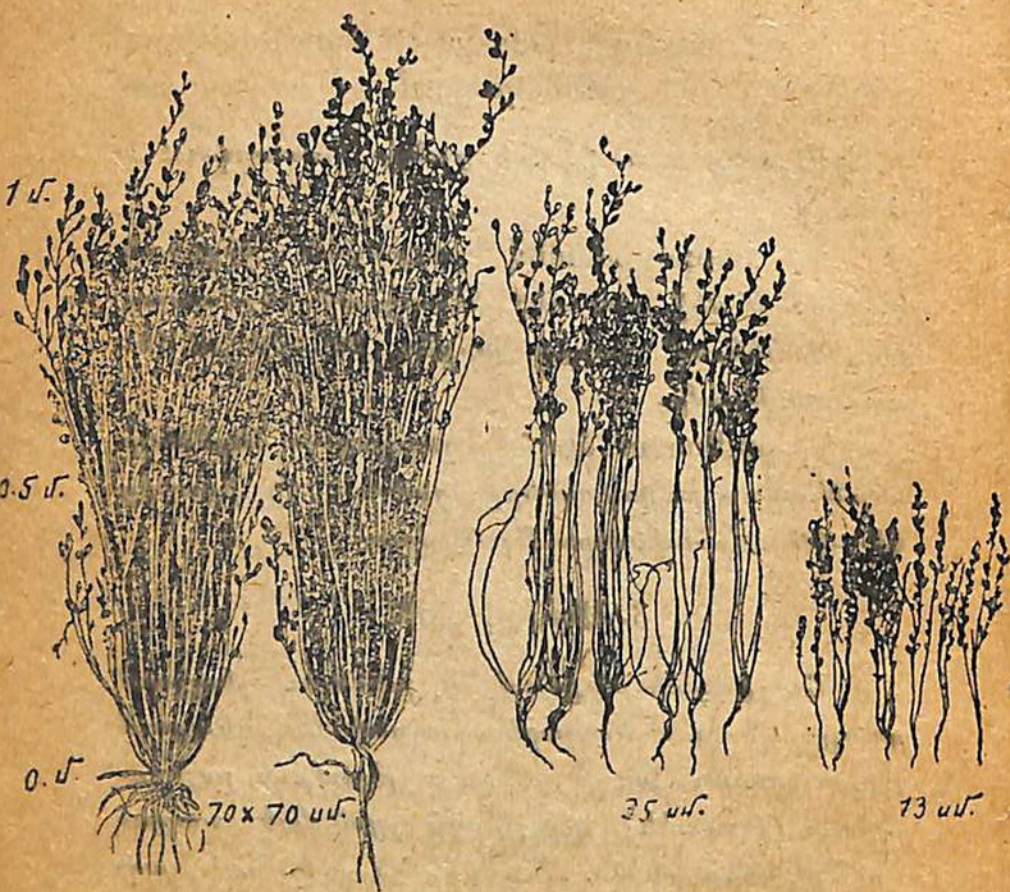
Սերմացու առվույսի ցանքը կատարվում է 2 ձևով.

ա) ժապավինաձեղ — շարքացան մեքենան ցանում է մեջ առ մեջ հեռացրած սերմատար խողովակներով՝ շարքը շարքից 20—30 սմ հեռավորությամբ.

բ) լայնաճառ ձեղով — շարքացան մեքենայի սերմատար խողովակները ցանում են իրարից 55—60 սմ հեռավորության վրա:

3. Ձեռնով ցանք

Շարքացան մեքենաներ չլինելու դեպքում ցանքը պետք է կատարել ձեռքով: Այս դեպքում պիտի ցանել առվի յերկարությամբ և լայնությամբ (խաչաձև), վորպեսզի չցանված տարածութիւններ չմնան: Սերմը հողի մեջ համաչափ բաշխելու համար սերմի քանակի յեռակի չափով ավելացնել մանր ավազ կամ հող և ապա ցանել: Սերմը ցանելուց հետո հողի մեջ մտցը-

Նկ. 3. Մալբախի բույսի դարձացումը և սերմացվի բերքը ցանքի
յեղանակի կապակցությամբ

նել զիգղազ փոցխով և կամ չրփուի խրճերով
հողը փոցխելով:

4. Յենթացանք

Առվույտը ծածկող կուլտուրայի տակ ցանելիս նպատակահարմար ե ցանքը կատարել ձեռքով, վորովհետև ծածկող կուլտուրան թփակալած ե լինում, հողն ամրացած և անհարթ, վորի հետևանքով հնարավոր չե մեքենայով ցանել:

5. Ցանքի ժամկետները

Առվույտը ցանել մարտի 15-ից մինչև ապրիլի 10-ը, նայած գարնան վաղ կամ ուշ սկսվելուն՝ ցանքի ժամկետը կապելով ծածկող կուլտուրայի թփակալած մասսայի բարձրության հետ (թփակալած մասսան 15 սմ-ից բարձր չափի լինի):

6. Ցանքի նորման

Ոտի համար առվույտը ցանել 1 հեկտարին 16—20 կգ: Ցանքը սերմացուի նպատակով կատարելու դեպքում ցանել 14—16 կգ սերմ: Ցերկու դեպքում ել սերմի քանակը կախված ե հողի և կլիմայի խոնավությունից, հողի կարծրությունից, վաղ կամ ուշ ցանելուց:

7. ՍԵՐՄԻ ՎԱՐԱԿԻՈՒՄԸ ՆԻՏՐԱԳԻՆՈՎ

Առվույտի՝ սերմացուն նախքան ցանելը պիտի վարակել նիտրագինով, այսինքն ողի ազոտը կապող բակտերիաների կուլտուրայով: Վարակման լենթակա չե առվույտի ամբողջ սերմացուն: Մեկ հեկտարի համար անհրաժեշտ սերմը (16-ից 30 կիլո) վարակել մեկ տուփ նիտրագինով:

8. ՆԻՏՐԱԳԻՆՈՎ ՎԱՐԱԿԵԼՈՒ ՏԵԽՆԻԿԱՆ

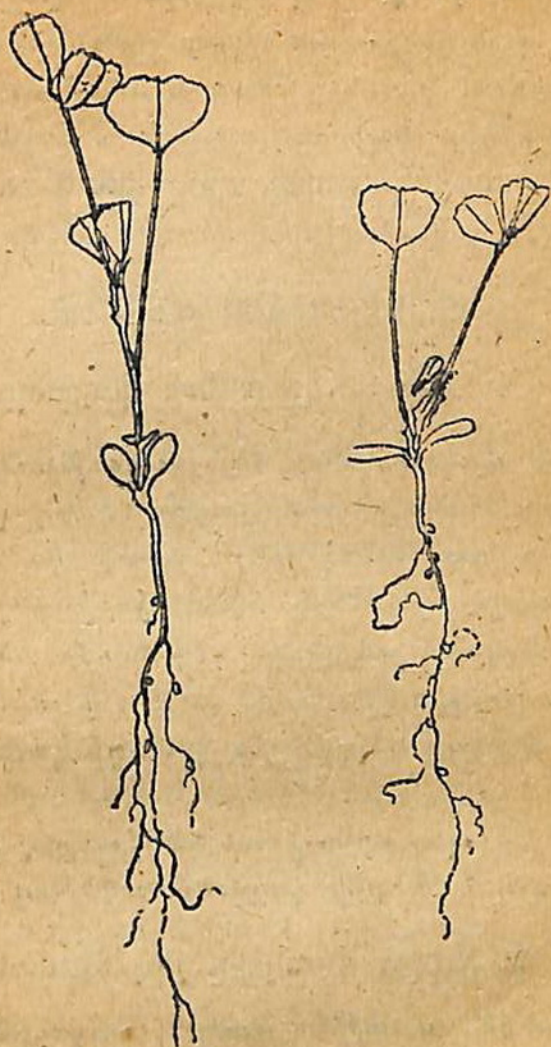
ա) Ճանքի նախորդ ուրը տուփի միջի բակտերիաներով վարակած հողը լցնել 5-ից 10 լիտր լերեսը քաշած, յեփած և սառեցրած կաթի մեջ, լավ խառնել և մեկ գիշեր պահել տաք տեղ:

բ) Հետևյալ ուրը, նայած թե ինչ բույսի սերմե ցանվելու և ինչ քանակու թյաժբ, ըստ աճմ ել աճքան ջուր ավելացնել, վոր բավարար լինի սերմերը թրջելու համար: Զուրը լցնելուց հետո խառնել:

գ) Սերմերը լցնել մի վորեւ մաքուր շորի կամ տախտակի վրա և այդ խառնուրդով թրջել ու ախքան խառնել, վոր բոլոր սերմերը թրջվեն դրանով (յեթե հեղուկը շատ ե լեղել և սերմերը կաշում են, ապա խառնել միջիչ չոր հող):

դ) Սերմերը թրջելուց հետո անմիջապես ցանել:

ե) Յեթե շարքացան ե կատարվում, ապա

Նկ. 4. Աղբույտի ամսական բույսը

որվա բոլոր ժամերին ել կարելի յե ցանել. իսկ շաղաքանի դեպքում պետք է խուսափել շոգ ժամանակ ցանելուց. կամ պետք է ցանել ամպամած որերին, կամ կեսօրից հետո և անմիջապես փոցխել՝ սերմերը հողի մեջ մտցնելու համար:

գ) ցանքը կատարել անպայման խոնավ հողում:

5. ԱՌՎՈՒՅՑՏԻ ԽՆԱՄԳԸ

1. Հին առվույտների փոցխելը

Հին առվույտների բերքատվությունը բարձրացնելու համար, պարտադիր կարգով, բոլոր ցանքերը դարնանը՝ մինչև խոտի կանաչելը, և աշնանը՝ վերջին հնձից հետո, փոցխել ղիսկավոր կամ զիգզազ փոցխով: Դիսկումը տրակտորով կատարելիս ղիսկել 1—2 լերես, լծկան անասունի միջոցով փոցխելիս կամ ղիսկելիս՝ 2—3 լերես:

Յեթե պարարտացման հետևանքով փոցխում կատարվել է, նորից փոցխելն ավելորդ է:

2. Ջրելու ժամկետը յեվ նորման

Ցանքի առաջին տարին առվույտի ջրելը հորմարեցնել հացաբույսերի պահանջին: Մինչև հացաբույսերի հունձը, իսկ հետագայում հացա-

բույսերի հնձից հետո, առվույտը պետք է ջրել 2 անգամից վոչ պակաս: Առաջին անգամ պետք է ջրել հացաբույսերի հնձից անմիջապես հետո, իսկ 2-րդ անգամ՝ 10—15 օր անց: Յերբ առվույտը ջրվում է 2 անգամից ավելի, վերջին ջուրը տալ սեպտեմբերի 20-ից վոչ ուշ: Առվույտի 2-րդ տարվա և ավելի հին ցանքերը պետք է ջրել 8—12 անգամ (յուրաքանչյուր 12—15 օրը մեկ անգամ, իսկ իբրև պարտադիր կանոն՝ ջրել ամեն քաղից հետո:

3. Պայքար մոլախոտերի դեմ

Առվույտի ամենավտանգավոր մոլախոտը, գելուկն (դադձ) է: Գելուկը (կուսկուտան) և մյուս մոլախոտերը վոչնչացնելու համար առվույտի մաքուր և հին ցանքերը 1—2 անգամ պետք է քաղհանել մինչև մոլախոտերի սերմնակալելը: Քաղհանված մոլախոտերը դաշտից դուրս պիտի տանել և լեթե սերմնակալած են, վրան նավթ լցնել և այրել:

4. Պայքար վնասատուների դեմ

Առվույտի տերևակերի (ֆիտոնոմուս) թըրթուրի դեմ պետք է պայքարել. հին առվույտները դաբնանը՝ մինչև բույսի կանաչելը և աչնանը՝ վերջին հնձից հետո, 1—2 անգամ զիսկով կամ զիգզագ փոցխով փոցխել: Առաջին հունձը 12—15

որ շուտ ավարտել Առվույտի տերեւակերի մաս-
սան կարելի յե վոչնչացնել նաև մեխանիկորեն
ջարդելու միջոցով: Այդ արվում ե առաջին հնձի
բերքը վերցնելուց անմիջապես հետո՝ դաշտը տա-
փանելու կամ չռփելու միջոցով: Քիմիական մի-
ջոցներով կարելի լի պայքարել մկնդեղային
թթվի կալցիումով և նիկոտին սուլֆատով (հրա-
հանգը կուղարկվի առանձին):

6. ԲԵՐՔԱՅԱՎԱԲ

1. Հուճների թիվը (փառակը)

Ագրոկանոնների լրիվ կիրառման միջոցով
հին առվույտներից կատարել 4 հունձ:

2. Հնձելու ժամկետները

Առվույտը խոտի համար հնձել $50^0/0$ -ով ծաղ-
կած ժամանակ: Ծաղկելուց առաջ և լրիվ ծաղ-
կելուց հետո քաղված խոտի մեջ պիտանի սննդ-
դանյութերի քանակն զգալի չափով պակասում ե:

3. Հնձելու ձեվերը

Հունձը կատարել տրակտորի և ձիու խոտ-
հունձ մեքենաներով: Մեքենաներ չլինելու դեպ-
քում պետք ե հնձել գերանդիով:

4. Զորացնելը, փոխադրելը յեվ պահպանելը

Հնձելուց հետո առվույտի մասսան 4—5 ժամ պետք է չորացնել, ապա թափուկել (վալիկներ կազմել) և, նայած լեղանակին, 1—2 որ թափուլած մասսան չորացնել և վաղ առավոտյան զով լեղանակին կամ գիշերը խորոմել: Առվույտի հընձած մասսան ոնձրևի և արևի տափ յերկար թողնելուց պետք է խուսափել: Յերկու գեպքում ել խոտը կորցնում է իր սննդանյութերի արժեքավոր մասը:

Մնձրևից, արևից, հրգեհից, անասուններից խոտը պաշտպանելու համար առվույտը պետք է դիզել զոմերից հեռու՝ ցանկապատերի մեջ կամ կաուրների վրա:

5. Դեզերի ձեվը յեվ պաշպանության միջոցները

Վորպեսզի մթնոլորտային տեղումների հետեփանքով ջուրը և խոնավությունը դեզերի մեջ չթափանցի, խոտը պետք է դիզել այնպես, վոր նա ունենա վերևում սրածայր ձև (ձկան մեջքի ձև): Դեզերի ջուրը պետք է փորել առուններ՝ անձրևաջրերը և պատահական ջրերը հեռացնելու համար: Դեզերը հրգեհից պաշտպանելու նպատակով յուրաքանչյուր 4 դեզի համար նրանց կենտրոնում փորել քառակուսի ձևով ջրի փոսեր, վորոնք միշտ ջրով լցված պիտի լինեն և պահել հրգեհաշիջ բալոններ:

Բ. ՍԵՐՄԻ ՀԱՄԱՐ ՄՇԱԿՎՈՂ ԱՌՎՈՒՅՏԻ ԱԳՐՈԿԱՆՈՆՆԵՐԸ

1. ՍԵՐՄԱՅՈՒ ԱՌՎՈՒՅՏԻ ՏԱՐԱՆՈՒԹՅԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

Վորպես սերմացու անհրաժեշտ է առանձնացնել՝

1. Համեմատաբար առվույտի ավելի նոսր ցանքերը, վորոնք սովորաբար քիչ խոտ են տալիս, սակայն, մեծ քանակությամբ սերմապատիճներ կադելով, շատ սերմ են տալիս:

2. Այն ցանքերը, վորոնք բոլորովին չեն վարակված կամ չնչին չափով են վարակված գելուկով-դադձով (կուսկուտայով), վորովհետև կուսկուտայի սերմը առվույտի սերմից մեծ դժվարությամբ է անջատվում և ընդհանրապես իջեցնում է խոտի և սերմի վորակը:

3. Գլխավորապես 2-րդ և 3-րդ տարվա առվույտի ցանքերը, վորովհետև այդ ցանքերը՝ 1-ին և հետագա տարիների ցանքերի հետ համեմատած՝ 20-25% -ով ավելի սերմ են տալիս: 2-րդ և 3-րդ տարվա ցանքեր չլինելու և կամ քիչ լինելու դեպքում, վորպես սերմացու կարելի չէ վերցրնել 1-ին և 4-րդ տարվա ցանքերը:

2. ՎՈՐ ՀՈՒՆՁԸ ԹՈՂՆԵԼ ՍԵՐՄԻ ՀԱՄԱՐ

Յեթե առվույտի դաշտերը վարակված չեն առվույտի տերևակերով (ֆիտոնոմուս), լավ և վորպես սերմացու թողնել առաջին հունձը, վորովհետև 1-ին հունձը խոնավության, ոգի և հողի ջերմաստիճանների տեսակետից, հետագա հունձերի հետ համեմատած, ավելի նպաստավոր պայմաններում և գտնվում:

Բայց վորովհետև մեր պայմաններում առվույտի առաջին հունձը մշտապես տուժում է տերևակերից, ուստի վորպես սերմացու թողնել 2-րդ հունձը:

3. ՍԵՐՄԱՅՈՒ ՑԱՆՔԵՐԻ ԽՆԱՄԲԸ

Ա.) Միջառնային տարածությունների փխրեցումը կամ վարելը

Սերմացու առվույտի տարածությունը՝ լայնաշարք ցանված լինելու դեպքում՝ անհրաժեշտ է առաջին և յերկրորդ հնձի տեղություն ընթացքում պարբերաբար միջառնային տարածությունները կուլտիվատորով կամ գութանով փրկել և ձուլախոտերը վոջնջացնել:

Բ.) Սերմացու առվույտի վոռոգումը

Առվույտի սերմ արտադրելու գործում ամենապատասխանատու աշխատանքը վոռոգումն է:

Ամփուլտը՝ շատ ջրելու դեպքում, ի վնաս սեր-
մացու որգանների, զարգացնում է առատ մաս-
սա (խոտ), վորի հետեանքով պակաս սերմ է
ստացվում:

Նկ. 5. Ամփուլտ.

1—թուփը, 2—ցողունի մասը, 3—սերմն պին հուղեր

Հողի մեջ պակաս խոնավութիւնն լինելու
դեպքում սերմնապատիճները թափվում են:

Սերմացու առվույտը պետք է ջրի այն հաշվով, վոր բույսի լրիվ ծաղկման շրջանում հողի խոնավութիւնը սուր կերպով չբարձրանա:

Հողի խոնավութիւնը բույսի աճեցողութեան սկզբից մինչև նրա ծաղկելու սկիզբը մաքսիմալ աստիճանի պիտի լինի: Ծաղկելու մոմենտից սկսած անհրաժեշտ է, վոր հողն աստիճանաբար չորանա, սակայն սերմերի կազմակերպման և զարգացման շրջանում բույսը պիտի ջրի պակասութիւն չզգա և դրա հետևանքով փուչ սերմեր չստացվեն:

4. ՍԵՐՄԱՑՈՒ ԱՌՎՈՒՅՏԻ ԲԵՐԲԱՀԱՎԱԲԸ

1. Սերմացու առվույտը պետք է քաղել այն ժամանակ, յերբ սերմնապատիճներէ 75⁰/₀-ն արդեն գորշ գուշն և պտանում՝ հատիկները կարծրանում և դեղնում են:

2. Բերքի կորուստը պակասեցնելու համար, հնձելուց 4-5 օր առաջ, սերմացուի դաշտը պիտի վռոգել, վոր ցողունները և պնտիճները փափկեն և բույսը հեշտութեամբ քաղվի:

3. Քաղը պիտի կատարել վաղ առավոտից մինչև շոգն սկսվելը և յերեկոյան զովին, վորպեսզի սերմնապատիճները չորանալու հետեւանքով չկտրատվին և չթափվեն հնձող գործիքի հարվածներից:

4. Սերմացու առվույտը պիտի քաղել դերանդիով կամ մանգաղով: Հնձելուց հետո առանց ուշացնելու անհրաժեշտ է քաղված մասսան անմիջապես խուրձ կապել:

Չորացած առվույտը խուրձ կապելիս սերմնապատիճները ջարդվում և թափվում են, ուստի խուրձը պիտի կապել քաղված մասսայի խոնավ ժամանակ:

5. Հնձված առվույտն առաջին իսկ հնարավորութեան դեպքում գիշերը կամ գոյ ժամանակ փոխադրել կալսելու վայրը:

6. Վորպեսզի փոխադրութեան ժամանակ բերքի կորուստը քիչ լինի, անհրաժեշտ է մինչև բարձումը (ամսո, ֆուրգոն, սայլ), փռել բրեզենտ կամ վորևե այլ կտոր:

5. ԲԵՐԲԻ ԿԱԼՍՈՒՄԸ

1. Կալսումը կատարել շոգ որերին և որվա շոգ ժամերին, վորը նպաստում է պատիճների դուրսութեամբ փշրվելուն և նրանց միջից սերմի ազատվելուն:

2. Վոչ մի դեպքում չի թույլատրվում սերմացու առվույտի կալսումը ձգձգել մինչև ուշ աշուն: Սերմացու մասսան կալսելու վայրը փոխադրելուց և չորացնելուց հետո անմիջապես պիտի կալսել:

3. Սերմացու առվույտի կալսելու համար գերադասել հատկապես այդ նույնտակի համար պատրաստված, և հացահատիկների սովորական կալսիչները (Սերպի մոլոտ, Լանց), վերջիններս հարմարեցնելով առվույտը կալսելուն:

4. Սերմացուն քիչ լինելու և կալսող մեքենաներ չլինելու դեպքում պիտի կալսել անասունի միջոցով (չալթուկի նման):

6. ՍԵՐՄԻ ԶՏՈՒՄԸ ՅԵՎ ՏԵՍԱԿԱՎՈՐՈՒՄԸ

1. Կալսելուց հետո, վորպեսզի չջարգված սերմնապատիճների միջից սերմն անջատելը հնարավոր լինի, անհրաժեշտ է կալսված մասսան անցկացնել «կլեվերատյորկա» կոչվող տրորող մեքենայի միջով:

2. Առվույտի սերմի (կլեվերատյորկա) տրորիչից դուրս լեկած մասսան պիտք է քամհարել՝ սերմը զատելու համար:

3. Քամհարելուց ստացված սերմացուն պետք է զտել հատուկ զտող մեքենաներով («կուսկուտա» № 3), վորը զտելուն գուլգընթաց սերմը տեսակավորում է և նրա միջից առանձացնում, մաքրում է վտանգավոր մոլախոտերը և առաջին հերթին կուսկուտայի սերմը:

(35)

а г р

286

A $\frac{I}{2741}$

Пров.

Наркомзем ССРА—Хлопковое управление

**А Г Р О У К А З А Н И Я
ПО КУЛЬТУРЕ ЛЮЦЕРНЫ**

1936